

บทคัดย่อ

การพัฒนาศักยภาพของผู้ปกครองในการดูแลเด็กเด็กที่ติดเชื่อทางเดินหายใจเฉียบพลัน ทั้งขณะที่เด็กเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลและการฟื้นฟูสภาพร่างกายของเด็กต่อเนื่งที่บ้าน โดยเพิ่มความรู้และทักษะของผู้ปกครองให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง อาจช่วยให้เด็กมีอาการดีขึ้นและลดความทุกข์ด้านจิตใจจากการติดเชื่อทางเดินหายใจเฉียบพลัน นอกจากนี้การที่ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการดูแลเด็ก อาจช่วยลดความเครียดและความวิตกกังวลของผู้ปกครอง ส่งผลให้ผู้ปกครองมีสุขภาพกายและใจที่ดีขึ้น

การศึกษานี้ประกอบด้วยการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครอง เด็กที่ติดเชื่อทางเดินหายใจเฉียบพลันที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล การวิจัยเชิงกึ่งทดลองชนิดศึกษาสองกลุ่มวัดก่อนและหลัง เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการสนับสนุนด้านข้อมูลและอารมณ์ต่อ ความเครียด ความรู้ และพฤติกรรมในการดูแลเด็กของผู้ปกครองเด็กที่ติดเชื่อทางเดินหายใจเฉียบพลัน ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล มีผู้ปกครองเข้าร่วมโครงการจำนวน 30 ราย และการวิจัยเชิงกึ่งทดลองชนิดศึกษาสองกลุ่มวัดก่อนและหลัง เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการฟื้นฟูสภาพปอดของเด็กต่อความรู้และพฤติกรรมในการดูแลเด็กของผู้ปกครองในการดูแลเด็กที่ติดเชื่อทางเดินหายใจเฉียบพลันเมื่อจำหน่ายจากโรงพยาบาลมีผู้ปกครองเข้าร่วมโครงการจำนวน 20 ราย รวมทั้งการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การพัฒนาศักยภาพของผู้ปกครองในการดูแลเด็กที่ติดเชื่อทางเดินหายใจเฉียบพลันแก่บุคลากรด้านสุขภาพและผู้สนใจจำนวน 46 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย เครื่องมือดำเนินการวิจัยได้แก่ โปรแกรมการสนับสนุนด้านข้อมูลและอารมณ์ บทเรียนคอมพิวเตอร์เรื่องการดูแลเด็กที่ติดเชื่อทางเดินหายใจเฉียบพลันของผู้ปกครอง โปรแกรมการฟื้นฟูสภาพปอดของเด็ก บทเรียนคอมพิวเตอร์เรื่องการฟื้นฟูสภาพปอดของเด็ก แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์เรื่องการดูแลเด็กที่ติดเชื่อทางเดินหายใจเฉียบพลันของผู้ปกครอง และแบบแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์เรื่องการฟื้นฟูสภาพปอดของเด็ก เครื่องมือรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเด็กที่ติดเชื่อทางเดินหายใจเฉียบพลันที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล แบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเด็กที่ติดเชื่อทางเดินหายใจเฉียบพลันในการดูแลเด็กก่อนจำหน่ายจากโรงพยาบาล แบบทดสอบความรู้การดูแลเด็กที่ติดเชื่อทางเดินหายใจเฉียบพลัน แบบสอบถามการปฏิบัติกรดูแลเด็กที่ติดเชื่อทางเดินหายใจเฉียบพลัน แบบวัดความเครียดสำหรับคนไทย (Thai Stress Test: TST) แบบทดสอบความรู้เรื่องการฟื้นฟูสภาพปอดของเด็ก แบบสอบถาม

พฤติกรรมการดูแลเด็กเพื่อฟื้นฟูสภาพปอดเด็ก และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม
โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผลจากการศึกษาพบว่า

1. ความต้องการของผู้ปกครองเด็กที่ติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลันที่เข้ารับการรักษา
ในโรงพยาบาล ส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 91.7) เมื่อ
พิจารณาความต้องการรายด้านพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความต้องการรายด้านในระดับมาก
เช่นเดียวกันคือ ด้านข้อมูลข่าวสาร (ร้อยละ 98.3) ด้านการรักษาพยาบาล (ร้อยละ 86.6) ด้านบทบาทของ
ผู้ปกครอง (ร้อยละ 96.7) ด้านการได้รับการสนับสนุนด้านจิตใจ (ร้อยละ 73.3) และประมาณครึ่งหนึ่งมี
ความต้องการด้านการได้รับสิทธิส่วนบุคคลและการตอบสนองด้านร่างกาย (ร้อยละ 51.7)

2. ความต้องการความต้องการของผู้ปกครองเด็กที่ติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลันที่เข้า
รับการรักษาในโรงพยาบาลก่อนเด็กจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล ส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีความ
ต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 93.3) เมื่อพิจารณาความต้องการรายด้าน พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่
มีความต้องการรายด้านในระดับมากเช่นเดียวกันคือ ด้านข้อมูลข่าวสาร (ร้อยละ 95.0) ด้านการ
รักษาพยาบาล (ร้อยละ 78.3) ด้านบทบาทของผู้ปกครอง (ร้อยละ 93.3) ด้านการได้รับการสนับสนุน
ด้านจิตใจ (ร้อยละ 86.6) และประมาณสองในสามของผู้ปกครองมีความต้องการด้านการได้รับสิทธิ
ส่วนบุคคลและการตอบสนองด้านร่างกาย (ร้อยละ 70.0)

3. คะแนนความรู้การดูแลเด็กที่ติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลันของผู้ปกครองกลุ่มที่ได้รับ
โปรแกรมการสนับสนุนข้อมูลและอารมณ์สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ($p < .01$) ส่วนคะแนนความเครียดและคะแนนการปฏิบัติการดูแลเด็กที่ติดเชื้อทางเดิน
หายใจเฉียบพลันของผู้ปกครองกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการสนับสนุนข้อมูลและอารมณ์และกลุ่มที่
ได้รับการพยาบาลตามปกติไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

4. คะแนนความรู้การดูแลเด็กที่ติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลันของผู้ปกครองหลังได้รับ
โปรแกรมการสนับสนุนข้อมูลและอารมณ์สูงกว่าก่อนได้รับ โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
($p < .01$) ส่วนคะแนนความเครียดของผู้ปกครองกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมการสนับสนุนข้อมูลและ
อารมณ์ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการสนับสนุนข้อมูลและอารมณ์ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

5. คะแนนพฤติกรรมดูแลเด็กเพื่อการฟื้นฟูปอดของผู้ปกครองระหว่างกลุ่มที่ได้รับ
โปรแกรมการฟื้นฟูสภาพปอดของเด็กกับผู้ปกครองกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติไม่มีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่คะแนนความรู้เรื่องการฟื้นฟูปอดของผู้ปกครองที่ได้รับ
โปรแกรมการฟื้นฟูสภาพปอดของเด็กสูงกว่าของผู้ปกครองกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

6. คะแนนพฤติกรรมการดูแลเด็กเพื่อการฟื้นฟูปอดและคะแนนความรู้เรื่องการฟื้นฟูปอดของผู้ปกครองหลังได้รับโปรแกรมการฟื้นฟูสภาพปอดของเด็กสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมการฟื้นฟูสภาพปอดของเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

7. ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ได้รับโปรแกรมการสนับสนุนด้านข้อมูลและอารมณ์มีดังนี้ ผู้ปกครองทั้งหมดให้ความเห็นว่าบทเรียนมีความน่าสนใจและความเหมาะสมของเนื้อหา รูปแบบการนำเสนออยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ความเหมาะสมของภาพที่ใช้ประกอบ ความเชื่อมโยงของเนื้อหา ลักษณะตัวอักษรและสีพื้น เนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เสียงบรรยายและเพลงประกอบภาพที่ใช้ประกอบบทเรียน รูปแบบการนำเสนอ และการจัดลำดับเนื้อหา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 93.3 80.0 93.3 86.7 และ 93.3 ตามลำดับ) บทเรียนสามารถนำไปใช้ในการดูแลเด็กได้ และประโยชน์ของบทเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 93.3 และ 93.3 ตามลำดับ) ผู้ปกครองประมาณสองในสามมีความคิดเห็นว่าบทเรียนมีความง่ายในการใช้และความเหมาะสมของวิดิทัศน์แบบฝึกหัดในบทเรียนอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 73.3 และ 73.3 ตามลำดับ) และผู้ปกครองประมาณครึ่งหนึ่งมีความคิดเห็นว่าแบบฝึกหัดสีของตัวอักษร ภาพและพื้นในบทเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 53.3)

8. ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ได้รับโปรแกรมการฟื้นฟูสภาพปอดของเด็กมีดังนี้ ผู้ปกครองทั้งหมดให้ความเห็นว่าความรู้จากบทเรียนสามารถนำไปใช้ในการดูแลเด็กได้ และประโยชน์ของบทเรียนโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การจัดลำดับเนื้อหา เนื้อหา รูปแบบการนำเสนอ เสียงบรรยายและเพลงประกอบภาพที่ใช้ประกอบบทเรียน แบบฝึกหัด ลักษณะตัวอักษร ภาพและพื้นในบทเรียน วิดิทัศน์แบบฝึกหัดในบทเรียน และรูปแบบการนำเสนอ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 90.0 80.0 70.0 70.0 70.0 60.0 และ 60.0 ตามลำดับ) แต่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าบทเรียนมีความง่ายในการใช้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 90.0) ภาพที่ใช้ประกอบความเชื่อมโยงของเนื้อหา และ ลักษณะตัวอักษรและสีพื้น เนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 60.0 และ 50.0 ตามลำดับ)

9. ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การพัฒนาศักยภาพของผู้ปกครองในการดูแลเด็กที่ติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลัน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การจัดประชุมและเนื้อหาของการประชุมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 91.3 และ 97.8 ตามลำดับ) การนำบทเรียนคอมพิวเตอร์เรื่องการดูแลเด็กที่มีการติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลันของผู้ปกครอง และบทเรียนคอมพิวเตอร์เรื่องการฟื้นฟูสภาพของปอดในเด็กที่มีการติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลันไปประยุกต์ใช้ อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 91.3 และ 93.5 ตามลำดับ) และได้รับประโยชน์จากการประชุมครั้งนี้ อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 97.8)